

Harita ve kadastro mühendisinin vergilendirilmesi ve belge düzeni hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	11395140-019.01-1319
Tarih	23.08.2013

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 11395140-019.01-1319

23/08/2013

Konu : Harita ve kadastro mühendisinin vergilendirilmesi ve belge düzeni.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, harita ve kadastro mühendisi olarak faaliyet göstermek üzere evinizi iş adresi göstererek mükellefiyet tesis ettirdiğiniz, anlaşmalı matbaada serbest meslek makbuzu bastırmanız gerekirken sehven fatura bastırdığınız, ...'ye doğrudan temin usulü ile hizmet sunduğunuz ve düzenlediğiniz faturalarda hesaplanan katma değer vergisinin tevkifata tabi tutulduğu belirtilerek, belge düzeni ile serbest meslek makbuzu düzenlemeniz durumunda katma değer vergisi tevkifat uygulaması hususlarında Başkanlığımızdan görüş talep edilmektedir.

I-GELİR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 61 inci maddesinde, "Ücret, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlarla sağlanan ve para ile temsil edilebilen

menfaatlerdir.

Ücretin, ödenek, tazminat, kasa tazminatı, mali sorumluluk tazminatı, tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmez" hükmü yer almıştır.

Diğer taraftan, Gelir Vergisi Kanununun 37 nci maddesinde; her türlü ticari ve sınai faaliyetten doğan kazançların ticari kazanç olduğu belirtilmiş, aynı Kanunun 65 nci maddesinde; "Her türlü serbest meslek faaliyetinden doğan kazançlar serbest meslek kazancıdır. Serbest meslek faaliyeti; sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari mahiyette olmayan işlerin işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılmasıdır." hükmüne yer verilmiştir.

Serbest meslek faaliyetinde ana unsur, faaliyetin sermayeden çok, kişisel çalışmaya, ilmi ya da mesleki bilgi ve ihtisasa dayanmasıdır. Bu unsur, serbest meslek faaliyetini ticari faaliyetten ayıran en önemli özellik olup, söz konusu faaliyetlerden elde edilen kazançların daha çok emek ürünü olduğunu göstermesi, yalnızca emeğe dayanan organizasyon yeterli olmadığı gibi aynı zamanda geliri doğuran emeğin, ilmi veya mesleki bilgi ve ihtisasa dayanması koşulu da aranmaktadır.

Buna göre, harita ve kadastro mühendisliği faaliyetinizin sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi ve mesleki bilgiye veya ihtisasa bağlı olarak şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılması halinde, bu faaliyetinizden dolayı elde edeceğiniz kazanç serbest meslek kazancı olarak değerlendirilerek, serbest meslek kazancının tespitine ilişkin hükümlere göre vergilendirilmesi gerekmektedir.

Öte yandan bir hizmet akdi ile işverenin emir ve talimatları doğrultusunda devamlılık ve bağlılık arz edecek şekilde çalışmanız halinde ise yapılan ödemelerin ücret olarak vergilendirilmesi gerekeceği de tabiidir.

II- KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 9 uncu maddesinde, gerekli görülen hallerde vergi alacağının emniyet altına alınması amacıyla vergiye tabi işlemlere taraf olanları verginin ödenmesinden sorumlu tutma konusunda Bakanlığımıza yetki verilmiştir.

Bu yetkiye dayanarak yayımlanan 117 Seri No'lu KDV Genel Tebliğinin "3.1. Kısmi Tevkifatın Mahiyeti ve Tevkifat Uygulayacak Alıcılar" bölümünde; kısmi tevkifatın mahiyeti ve tevkifat uygulayacak alıcılar açıklanmıştır.

Yine 63 No'lu KDV Sirküleri'nin "2.2.2.2. Etüt, Plan-Proje, Danışmanlık, Denetim ve Benzeri Hizmetler" başlıklı bölümünde; "117 Seri No'lu KDV Genel Tebliği'nin '3.2.2' bölümünde, Tebliğin (3.1.2/b) ayırımında sayılanlara karşı ifa edilen etüt, plan-proje, danışmanlık, denetim ve benzeri hizmetlerde alıcılar tarafından 9/10 oranında KDV tevkifatı uygulanacağı ifade edilmiştir.

Bu kapsama;

- Piyasa etüt-araştırma,

- Ekspertiz,

- Plan-proje,

- Teknik, ekonomik, mali ve hukuki alanda sunulan danışmanlık, müşavirlik, denetim ve benzeri hizmetler girmektedir.

Yapım işlerinden bağımsız ve ayrı olarak verilen mimarlık, mühendislik, etüt, plan, proje, harita (kadastral harita dahil), kadastro, imar uygulama, her ölçekte imar planı hazırlama ve benzeri hizmetler bu bölüm kapsamında değerlendirilecektir." denilmektedir.

Tebliğin "3.4.2. Belge Düzeni" başlıklı bölümünde; "3.4.2.1. Tevkifata tabi işlemler dolayısıyla satıcılar tarafından düzenlenecek belgelerde; 'İşlem Bedeli, Hesaplanan KDV, Tevkifat Oranı, Alıcı Tarafından Tevkif Edilecek KDV Tutarı, Tevkifat Dahil Toplam Tutar ve Tevkifattan Sonra Tahsil Edilmesi Gereken Toplam Bedel (Tevkifat Hariç Toplam Tutar)" ayrıca gösterilecektir.

Bu fatura satıcı açısından, işlem bedeli üzerinden hesaplanan KDV'ye tevkifat uygulandığını tevsik eden belge mahiyetini de taşımaktadır.

Faturaya, borçlanılan miktar olarak rakam ve yazı ile tevkifattan sonra kalan tutar yazılacaktır.

Örnek:

KDV hariç 3.000 ₺ tutarındaki %18 oranında KDV'ye tabi bir işlem 5/10 oranında KDV tevkifatına tabidir. Bu işleme ait fatura aşağıdaki şekilde düzenlenecektir.

İşlem Bedeli : 3.000 ₺

Hesaplanan KDV : 540 ₺

Tevkifat Oranı : 5/10

Alıcı tarafından Tevkif Edilecek KDV : 270 ₺

Tevkifat Dahil Toplam Tutar : 3.540 ₺

Tevkifat Hariç Toplam Tutar : 3.270 "

Yalnız Üçbinikiyüzyetmiş Türk Lirasıdır.

3.4.2.2. Tevkifata tabi tutulan işlemlerle tevkifat uygulaması kapsamında bulunmayan işlemlerin birlikte yapılması halinde bu işlemlerin tek fatura ile belgelendirilmesi mümkündür.

Bu durumda, tevkifata tabi işlem bedeli ve bu bedel üzerinden hesaplanan KDV ile tevkif edilen KDV tutarı fatura üzerinde ayrıca gösterilecektir. Bu şekilde yapılan faturalamalarda da tevkifat uygulaması kapsamındaki işlem bedelinin KDV dahil tutarının Tebliğin (3.4.1.2) bölümünde belirlenen alt sınırı aşıp aşmadığı dikkate alınacak, aşmıyorsa tevkifat uygulanmayacaktır." denilmektedir.

Buna göre, tarafınızca ...'ye verilen hizmetin danışmanlık ve denetim hizmeti olması halinde hizmet bedeli üzerinden hesaplanan vergiye 9/10 oranında tevkifat uygulanması ve tevkifatın serbest meslek makbuzunda yukarıda belirtilen (117 No'lu Tebliğin 3.4.2. bölümünde yapılan) açıklamalar çerçevesinde gösterilmesi gerekmektedir.

III- VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 172 nci maddesi ile serbest meslek erbabına defter tutma mecburiyeti getirilmiş, 210 uncu maddesinde serbest meslek erbabının serbest meslek kazanç defteri tutacağı hüküm altına alınmış, 236 ncı maddesinde ise " Serbest meslek erbabı, mesleki faaliyetlerine ilişkin her türlü tahsilatı için iki nüsha serbest meslek makbuzu tanzim etmek ve bir nüshasını müşteriye vermek, müşteride bu makbuzu istemek ve almak mecburiyetindedir." hükmüne yer verilmiştir.

Buna göre; harita ve kadastro mühendisliği faaliyetinin bir işverene bağlı olmaksızın, sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi ve mesleki bilgiye veya ihtisasa bağlı olarak şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabınıza yapılması halinde, bu faaliyetten elde edilen kazancın serbest meslek kazancı olarak değerlendirilmesi gerektiğinden serbest meslek kazanç defteri tutmanız ve mesleki faaliyetinize ilişkin her türlü tahsilatınız için serbest meslek makbuzu düzenlemeniz gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için

gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026